

ويل شوي، چې د افغانستان اقتصاد د پرله پسې دويم کال لپاره د پرمختگ په لور روان دى، چې په ۲۰۲۵ ميلادي کال کې د هېواد ناخالص کورنى توليد ۴،۳ سلنه وده کړې، په داسې حال کې چې دا کچه په ۲۰۲۴ کال کې ۲،۵ سلنه وه. په دغه راپور کې دا هم ويل شوي چې د انفلاسيون ټيټه کچه، د افغانۍ ثبات او د خدماتو او صنعت په برخو کې د فعاليتونو زياتوالى د دې ودې مهم لاملونه دي. دغه بانک زياته کړې چې د وچکالۍ سربېره، افغانستان د کرنې په برخه کې د اوبيزو غنمو تر ټولو زيات حاصلات ترلاسه کړي چې د کرنيز سکتور د پياوړتيا نښه بلل کېږي. د کانونو او ودانيزو فعاليتونو پراختيا هم د هېواد په اقتصادي وده کې مهم رول لوبولى دى. له دې څخه دا په ډاگه شوه چې د افغانستان اقتصاد ورځ تر بلې مخ په غوړېدو دى. د اسلامي امارت له لوري چې کوم اقتصادي پلانونه چمتو او عملي کېږي، پايلې يې مثبتې دي. د کورني ناخالص توليد کچې لوړوالى، د انفلاسيون ټيټوالى، د کرنې، صنعت او دې ته ورته نورو برخو کې رامنځته شوي پرمختگونه ټول د همدې پلانونو او پاليسيو برکت دى. که چېرې په همدې ډول اقتصادي وده په راتلونکو کلونو کې ولرو، ډېر ژر به افغانستان د يوه خپلواک او پر ځان بسيا اقتصاد څښتن او هېواد به له اقتصادي پلوه په سيمه کې د يوه اقتصادي قدرت په توگه راڅرگند شي.

اسلامي امارت د اقتصاد محوره سياست په غوره کولو او د اقتصادي ودې له پاره د معياري ميکانيزمونو په رامنځته کولو سره تر دې مهاله توانيدلى دى چې د هېواد اقتصاد تر ډېره بريده په پښو ودروي. په دې ټول پوهيږو چې اسلامي امارت داسې مهال واک ته ورسېد چې د افغانستان اقتصاد په ټپه ولاړ و، ددې ترڅنگ د هېواد نور سکتورونه له اقتصادي ستونزو سره مخ وو، د پرمختگ هېڅ څرک نه تر سترگو کېده. په څنگ کې يې نړيوالې ټولنې د دې پر ځاى چې له افغانستان سره مرسته وکړي، برعکس پر افغانستان يې مالي او بانکي بنديزونه ولگول. تر ټولو مهمه د افغانانو هغه شتمني وه چې کنگل شوه. خو اسلامي امارت په ټول توان سره هڅه وکړه چې د بنديزونو د منفي اغېزو له منځه وړلو له پاره بله لار پيدا کړي خو له هغې لارې وکولای شي اقتصادي ثبات رامنځته کړي. په دې برخه کې بريالى شو او دا دى اوس په پرله پسې ډول معتبر نړيوال سازمان خپله پر دې اعتراف کوي چې د اسلامي امارت په راتگ سره د افغانستان اقتصاد له نزولي حالت نه وتلى او سعودي مسير يې خپل کړى دى. ډېرى نړيوال سازمانونه د افغانستان په پرمختگ سترگې پټوي، خو ځينې اوس نه شي کولای پر دې سترگې پټې کړي او حقايق نړۍ ته ښکاره نه کړي. زموږ د دې ادعا ښه ثبوت همدا د نړيوال بانک وروستى راپور دى چې ډير واقعيتونه پکې ويل شوي دي. د نړۍ وال بانک په وروستي راپور کې

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند: علماء کرام دې خلکو ته د ديني مکلفيتونو ترڅنگ د اسلامي نظام او ملي گټو ساتلو روحیه هم ورکړي

له کونړ سيند څخه تر درونټې بند پورې د اوبو رسولو وړانديز د تايد وړ وبلل شو

سړې خونې، اقتصادي ارزښت او د کرنيزو محصولاتو په خوندي ساتلو کې يې رول

روزنې او اسلامي نهضت مقدس بنسټونه دي. علماء کرام دې د وعظ او منبر ژبه نرمه کړي او خلکو ته دې د ديني مکلفيتونو ترڅنگ د اسلامي نظام او ملي گټو د ساتنې روحیه هم ورکړي. د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال زياته کړه، په افغانستان کې د مقدس جهاد د فرضيت اسلامي روايت په مدارسو کې ظهور وکړ، کلیو او ښارونو ته پراخ شو او په داسې عمل او تقابل بدل شو، چې سترو کفري لښکرو ته يې ماتې ورکړه. محترم ملا صاحب د ټولنې د فکري اصلاح، د غير اسلامي فرهنگونو د له منځه وړلو او د اسلامي روايتونو د ساتنې په برخه کې د مدارسو رول مهم وباله او ټينگار يې وکړ، چې مدارس بايد په هر ډول حالاتو کې خپل اصلي مسير ثابت وساتي. محترم ملا عبدالغني برادر اخوند له جامعه فتح العلوم کابل مدرسې څخه فارغ شوو حافظانو او د هغوی کورنيو ته مبارکي وويله او له دوی څخه يې هيله وکړه چې په خپل علم عمل وکړي، نورو ته يې وښيي او له خلکو سره د نبوي اخلاقو په چوکاټ کې چلند وکړي.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند: علماء کرام دې خلکو ته د ديني مکلفيتونو ترڅنگ د اسلامي نظام او ملي گټو ساتلو روحیه هم ورکړي

مدرسې د دستاربندي په مراسمو کې گډون وکړ. محترم ملا صاحب وويل، مدارس د اسلامي ټولنو د ديني علم، جهاد، نبوي اخلاقو، روحي او فکري

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د قوس مياشتې په ۲۶ مه نېټه د «جامعه فتح العلوم کابل»

برخې په مسير د درونټې بند تر کاسې پورې د اوبو رسولو وړانديز د بحث لپاره وړاندې شو. له هراړخيز بحث وروسته ياد وړانديز د تاييد وړ وبلل شو او د نهايي تصميم نيونې په موخه اقتصادي کمېسيون ته راجع شو.

له کونړ سيند څخه درونټې بند ته د اوبو په انتقال سره به د ننگرهار ولايت د ډېری کرنيزو ځمکو د اوبو د کمښت ستونزه حل شي.

همدارنگه په دې غونډه کې د بادغيس ولايت د حلقوي سړک د پنځمې برخې (۲۵ کيلومتره) پروژې په اړه هم بحث وشو. په دې اړه ځانگړې کمېټې ته دنده وسپارل شوه، څو د يادې پروژې هراړخيزه څېړنه ترسره او راپور يې د اقتصادي کمېسيون د تخنيکي کمېټې راتلونکې غونډې ته وړاندې کړي.

له کونړ سيند څخه تر درونټې بند پورې د اوبو رسولو وړانديز د تاييد وړ وبلل شو

مه نېټه په مرمړينه ماڼۍ کې ترسره شوه. دې غونډې ته له کونړ سيند څخه د گمبيري دښتې د ښکنتۍ

د اقتصادي کمېسيون د تخنيکي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د قوس مياشتې په ۲۴

شوې. له مفصل بحث وروسته ټاکلې شوې کمېټې ته دنده وسپارل شوه، خو د يادو طرحو هراړخيز تحليل ترسره او راپور يې په ټاکلې نېټه د پانگونې بين الوزارتي کمېټې ته وړاندې کړي.

په سرپل او جوزجان ولايتونو کې د سوداگريزو مارکېټونو د جوړولو پر طرحو بحث وشو

ته د سرپل ولايت په گوسفندي ولسوالۍ او د جوزجان ولايت په مرکز کې د سوداگريزو مارکېټونو د جوړولو طرحې د بحث لپاره وړاندې

د پانگونې بين الوزارتي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د قوس مياشتې په ۲۵مه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې ترسره شوه. دې غونډې

اخبار اقتصادی هفته

امارت اسلامی: افغانستان یکی از پایین ترین نرخ های تورم در منطقه را دارد

های متوالی رشد امیدبخش را تجربه کند.» بانک جهانی در گزارش تازه‌ی خود گفته است که اقتصاد افغانستان برای دومین سال متوالی مسیر رشد را تجربه می‌کند؛ رشدی که با وجود مهار نسبی تورم و بهبود درآمد داخلی، همچنان زیر سایه ی چالش‌های عمیق ساختاری، فقر گسترده و فشارهای نفوس قرار دارد. بر بنیاد این گزارش، بانک جهانی پیش‌بینی کرده است که تولید ناخالص داخلی افغانستان در سال ۲۰۲۵ میلادی به ۴٫۳ درصد برسد؛ در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۴ نزدیک به ۲٫۵ درصد برآورد شده بود. همچنین در راپور آمده است که شرایط مالی در بخش عواید در حال بهبود است و انتظار می‌رود عایدات مالیاتی داخلی به دلیل اقدام‌های اجرایی، در سال ۲۰۲۵ به ۱۷٫۱ درصد از تولید ناخالص داخلی افزایش یابد. در گزارش بانک جهانی آمده است که رشد سریع جمعیت در سال ۲۰۲۵ نزدیک به ۸٫۶ درصد برآورد می‌شود که باعث کاهش نزدیک به چهاردرصدی عاید سرانه خواهد شد. عبدالصیر ترکی، آگاه اقتصادی، در باره‌ی گزارش بانک جهانی چنین می‌گوید: «در این که مشکل‌های فعلی وجود دارد، شکی نیست؛ یکی از عامل‌های آن این است که بانک جهانی پروژه‌های خود را لغو کرده و فعلاً تمایلی به سرمایه گذاری در افغانستان ندارد.»

نیز می‌گوید که امارت اسلامی افغانستان با اتکا به تقویت زراعت و راه‌اندازی پروژه‌های زیربنایی، در تلاش رشد اقتصادی کشور است. این وزارت می‌گوید: «سیاست اقتصادمحور امارت اسلامی با اتکا به ظرفیت‌های داخلی، تقویت زراعت، زیربنای افغانستان و همچنین ثبات قیمت‌ها و تقویت ارزش پولی، سبب شده است که افغانستان در سال

ذبیح‌الله مجاهد، سخن‌گوی امارت اسلامی افغانستان، با نشر بخشی از گزارش بانک جهانی گفته است که نرخ تورم در افغانستان در سال میلادی جاری به‌طور متوسط ۲ درصد برآورد شده که یکی از پایین‌ترین نرخ‌ها در منطقه به‌شمار می‌رود. آقای مجاهد دلیل این وضعیت را ثبات قیمت‌های مواد غذایی و تقویت پول ملی افغانستان عنوان کرده است. وزارت اقتصاد

اقتصادی میان کابل و مسکو می‌تواند زمینه‌ساز سرمایه گذاری‌های مشترک، به‌ویژه در بخش‌های انرژی، زراعت و صنعت شود و در نهایت به افزایش ثبات اقتصادی در کشور کمک کند. شایان ذکر است که روسیه از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان مواد خوراکی، نفت و گاز، فلزات و مواد خام صنعتی در جهان است. دسترسی افغانستان به این بازار می‌تواند زمینه تأمین پایدار کالاهای ضروری با قیمت مناسب را فراهم سازد.

افزایش چشمگیر دادوستد تجاری میان افغانستان و روسیه

تبادلات دوجانبه می‌باشد. این مسئولین افزود: «اقدام عمده صادراتی افغانستان به روسیه شامل کشمش، سنگ‌های معدنی، زردآلو، دیگ بخار، سنگ تالک و پنبه می‌باشد؛ در حالی که واردات از روسیه شامل گاز طبیعی، تیل پترول، چوب، روغن آفتابگردان، مواد خام مورد استفاده در کارخانه های صنعتی، گندم و تیل دیزلی است.» برخی از آگاهان امور اقتصادی باور دارند که تقویت روابط تجاری و

وزارت صنعت و تجارت اعلام کرده است که دادوستد تجاری میان افغانستان و روسیه افزایش یافته است. بر بنیاد آمار این وزارت، ارزش مبادلات تجاری میان دو کشور در هشت ماه نخست سال جاری خورشیدی به ۳۶۶ میلیون دالر رسیده است. مسئولین این وزارت، گفته است که میزان تجارت دو کشور در مدت مشابه سال گذشته ۱۷۴ میلیون دالر بوده است که نشان‌دهنده افزایش ۱۹۲ میلیون دالری در

ولايت های پروان، لوگر، هرات، قندهار و جوزجان موقیعت دارند.» همزمان، مسؤلان شرکت انکشاف ملی که مدیریت پروژهی تولید سمنت غوری را برعهده دارند، می گویند که با افزایش تقاضای بازار، این شرکت کار روی بخش سوم کارخانه ی تولید سمنت غوری را آغاز کرده است. شرکت انکشاف ملی در این باره افزود: «اینکه تقاضا زیاد است شرکت انکشافی ملی کار بخش سوم کارخانهی سمنت غوری را آغاز کرد و این کارخانه ظرفیت تولید پنج هزار تن سمنت را در ۲۴ ساعت دارا خواهد بود.» این در حالی ست که افغانستان اکنون بخش بزرگی نیاز خود به سمنت را از کشورهای دیگر، ایران، تاجیکستان، اوزبیکستان و قزاقستان تامین می کند.

تلاش ها برای تامین نیاز سمنت در داخل کشور

ساعت ظرفیت تولید آن ۷۰۰ تن است و از کارخانهی سمنت جبل السراج تا ۷۰ تن می رسد.» در همین حال، وزارت معادن و پترولیوم اعلام کرده است که پس از حاکمیت دوباره ی امارت اسلامی، پنج پروژه ی تولید سمنت با شرکت های داخلی و خارجی قرارداد شده که حجم مجموعی سرمایه گذاری در آن ها به ۷۶۸ میلیون دالر می رسد. مسؤلین این وزارت، در این باره گفت: «با شرکت های داخلی و خارجی عقد قرار داد کرده است که حجم سرمایه گذاری در آن ها ۷۶۸ میلیون دالر است و در

ریاست شرکت های امارتی می گویند که برای تامین نیازهای داخلی در بخش تولید سمنت، هم اکنون دو کارخانه از جمله غوری و جبل السراج در کشور فعال است که ظرفیت مجموعی تولید آن ها به ۷۷۰ تن در یک شبانه روز می رسد. به گفته ی مسؤلان این شرکت، این میزان تنها می تواند ۴ تا ۵ درصد نیازهای داخلی را پاسخ دهد؛ مگر تلاش ها برای افزایش ظرفیت تولید همچنان ادامه دارد. مسؤلین شرکت های امارتی، در این باره تاکید کرد که: «کارخانه ی سمنت غوری در ۲۴

سپری خونی

اقتصادی ارزبست او د کرنیزو محصولاتو په خوندي ساتلو کې یې رول

فضل ولي شیراني

سپری خونی، اقتصادي ارزبست

او د کرنیزو محصولاتو په ساتنه کې یې رول

دا خو ټولو ته جوته او معلومه ده چې افغانستان یو کرنیز هېواد دی او د خلکو ډېره برخه یې له کرنې سره تړاو لري. زموږ د بزگرانو د ستړیا او حاصل د ساتنې لپاره د سپرو خونو جوړېدل هغه اړتیا ده، چې نه یوازې د محصولاتو د ضایع کېدو مخنیوی کوي، بلکې د هېواد د اقتصاد په پیاوړتیا کې هم مهم رول لوبوي. سپری خونې د دې وړتیا لري، چې د کرنیزو محصولاتو د خرابېدو مخه ونیسي او بزگرانو ته دا زمینه برابره کړي، تر څو خپل حاصل په مناسب قیمت بازار ته وړاندې کړي. دا چاره د دې لامل ګرځي چې د بزګر عاید لوړ او په کورني بازار کې د میوو او سبزيجاتو نرخونه ثابت پاتې شي. د دې ترڅنګ د سپرو خونو په جوړېدو سره د دې زمینه برابره کړي چې د صادراتو په کچه کې زیاتوالی شي. کوم کرنیز محصولات چې د ډیر وخت له پاره د ساتلو وړ نه وي، د سپرو خونو په مرسته کولای شو هغه وساتو او په مناسب وخت کې

بېلو بازارونو ته وړاندې کړو. افغانستان چې یو کرنیز هېواد دی او زیاتره وګړي یې په کرنه بوخت دي، ډیر کله د سوداګریزو لارو د بندیدو له امله یې زیاتره کرنیز محصولات یا خو له منځه ځي او یا هم په نیمه بیه پلورل کېږي. د اسلامي امارت په راتګ سره د افغانستان د کرنیزو محصولاتو له پاره د بازارموندنې او د دې محصولاتو د خوندي ساتلو په برخه کې کوټلي ګامونه پورته شوي دي. دا مهال د هېواد په ځینو ولایتونو کې د کرنیزو محصولاتو د خوندي ساتلو په موخه د سپرو خونو جوړېدو ته مخه شوې ده. د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت د معلوماتو له مخې دا مهال د ۲۶ زره متریک ټنو په ظرفیت د ۲۲ سپرو خونو د جوړېدو چارې روانې دي. د دې ترڅنګ د خصوصي سکتور له لوري هم په ځینو ولایتونو کې سپری خونې جوړې شوې چې د زرګونو ټنو کرنیزو محصولاتو د ساتنې وړتیا لري. دا چې سپری خونې څه اقتصادي اهمیت لري، لاندې پرې غږېږو.

سربزه

د سپروخونو د جوړېدو د اړتیا یو مهم دلیل دادی چې له دې لارې کولای شو کرنیز محصولاتو تر ډیرې مودې پورې وساتو. ډیری دغه ډول محصولات په کمه موده کې خرابېږي او د ساتنې له پاره یې اړتیا ده چې په داسې ځای کې وساتل شي چې د تودوخې درجه یې د محصولاتو د ساتنې له پاره مناسبه وي، تر څو د محصولاتو د کیفیت یا په بشپړ ډول له منځه تلو مخنیوی وشي. د مثال په ډول کولای شو ووايو چې زردالو، گیلاس، منې، انار یا هم بېلا بېلې سبزی او داسې نور که چیرې په سپرو خونو کې ونه ساتل شي، په څو ورځو کې له استفادې څخه وځي او خرابېږي. نو په کار ده چې د دې کرنیزو محصولاتو له پاره سپری خونې جوړې او کرنیز محصولات په خوندي ډول پکې وساتل شي. په دې سره کولای شو چې د سوداګرو او بزګرو د زیان مخنیوی وکړو او هم وخت پر وخت کرنیز محصولات بېلا

مناسب قيمت بازار ته وړاندې شي. د دې سرخونو په جوړېدو سره به له يوه لوري د بزگرانو کرنيز محصولات خوندي او په خپل وخت او په مناسبه بيه وپلورل شي، له بل لوري به د دې وېره نه وي چې که سوداگريزې لارې بندې شي، نو کرنيز محصولات به يا خرابېږي او يا به په نيمه بيه پلورل کېږي. په دې سره به هم سوداگري وده وکړي او هم به د بزگرانو په عوايدو کې زياتوالی راشي.

پايله

په ټوله کې د سړو خونو جوړېدل، د افغانستان د کرنې او اقتصاد لپاره د نوې هيلې پيغام دی. دا نوښت نه يوازې زموږ د بزگرانو د زحمتونو د خوندي کولو وسيله ده، بلکې د هېواد د ځان بښيښې، د صادراتو د پراختيا او د خلکو د اقتصادي سوکالۍ لپاره يوه مهمه لاره هم ده. که په امارتي او خصوصي ډول د سرخونو د جوړېدو دغه لړۍ همداسې روانه وي، لرې نه ده چې د افغانستان کرنيز محصولات به هر وخت او په هر موسم کې نړيوالو بازارونو ته لار پيدا او د صادراتو کچه به لوړه شي.

امارت په گډون خصوصي سکتور هم په افغانستان کې د سرخونو جوړېدو ته مخه کړې ده. د خصوصي سکتور له لوري په کابل، لوگر او کندوز کې د سترو سرخونو جوړېدل يې ښې بيلگې دي. خو اسلامي امارت په حکومتي کچه هم دې برخې کې اقدامات ترسره کړي دي. د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د معلوماتو پر اساس، اوسمهال د هېواد په ۱۲ ولايتونو کې د ۱۴ سړو خونو د جوړېدو چارې روانې دي، چې هره خونه به ځانگړي ډول ۱۵۰۰ او په مجموعي ډول ۲۱ زره متریک ټنه ظرفيت لري. د دې ترڅنگ، د هېواد په شپږو زونونو کې هم د ۸ سړو خونو د جوړېدو چارې پيل شوې چې په مجموعي ډول ۵۰۰۰ متریک ټنه ظرفيت لري. د کرنې وزارت د معلوماتو له مخې، په پام کې ده چې په راتلونکي کې په کابل او بلخ ولايتونو کې د چين له هېواد سره په گډه د تازه ميوو او سبزیجاتو د ساتلو لپاره ۳ سړې خونې جوړې شي، چې هره خونه به ۱۵۰۰ متریک ټنه ظرفيت ولري. د دې خونو د چارو په بشپړېدو سره به د کرنيزو محصولاتو په ځانگړي ډول د تازه ميوو او سبزیجاتو د ساتلو په برخه کې د بزگرانو ستونزې د پام وړ راکمې او دغه توکي به د اړتيا په صورت کې په

بې بازار ته وړاندې کړو. په دې سره نه يوازې سوداگري پرمختگ کوي بلکې افغانستان ته د بهرنيو اسعارو د راتگ له پاره هم لار پرانستل کېږي. دلته افغانستان دوې گټې کوي يوه دا چې هېواد به د اقتصادي ځان بښيښې په لوري سوق شي او له بل لوري به خلکو ته د کار زمينه هم برابره شي. له دې سره جوخت سړې خونې يوازې د محصولاتو د ساتنې ځای نه دی، بلکې د پانگوالو له پاره د اوږدمهاله گټې يوه مهمه سرچينه هم ده. که چيرې په هېواد کې سړې خونې جوړې شي، په برکت به يې هم بزگر، هم سوداگر او هم مصرفوونکی ټول گټه ترلاسه کړي. اسلامي امارت د سړو خونو اقتصادي اهميت ته په کتو په دې برخه کې کوټلي گامونه پورته کړي دي. موده وړاندې د اسلامي امارت د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د يوې مهمې پرېکړې په ترڅ کې اعلان وکړ، چې په هېواد کې به د سړو خونو جوړوونکو ته د پنځو کلونو لپاره ټول ماليات معاف وي. دا پرېکړه د پانگوالو د تشويق، د بزگرانو د هڅونې او د هېواد د اقتصادي ودې لپاره يو ارزښتناک گام وبلل شو. له هغه وروسته د اسلامي

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱۰۰۰	هندي کلداری	۷۳۳	۷۳۴
۱	انگلیسي پونډ	۸۸,۳۷	۸۸,۴۱
۱	سعودي ريال	۱۷,۶۷	۱۷,۶۸
۱	اماراتي درهم	۱۸,۰۴	۱۸,۰۵
۱	چيني ين	۹,۴۱	۹,۴۲

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱	امريکايي ډالر	۶۶,۲۷	۶۶,۳۰
۱۰۰۰	پاکستاني کلداری	۲۲۷	۲۲۷
۱۰۰۰	ایراني تومن	۰,۵۱	۰,۵۲
۱	اروپايي يورو	۷۷,۶۴	۷۷,۶۷
۱	روسي روبل	۰,۸۲	۰,۸۲

د بهرنيو اسعارو بيې

د کابل په شهزاده سړای کې د افغانۍ
پر وړاندې د بهرنيو اسعارو د نن ورځې بيې

